

Sportzsidózás

VISSZHANG - LVI. évfolyam, 43. szám, 2012. október 26.

2012. június 30-án a *galamus.hu*-n jelent meg Gerő András *Akadémikus antiszemitizmus* című írása, amelynek fő állítása szerint Romsics Ignác munkáiban a magyar történetírás antiszemita hagyományai lelhetők fel. Az írás vitát váltott ki, a *galamus.hu*-n *A Gerő András által kezdeményezett Romsics-vita írásai* dossziécímet kapta. A vita három hónapja az *Élet és Irodalomban* is folyik. (Emlékeztetőül a korábbi írások a megjelenés sorrendjében: Karsai László: *Megjegyzések a Gerő-vitához*; Bojtár Endre: *Antiszemita vagy-e?*; Romsics Ignác: *Antiszemita vagyok-e?*; Ablonczy Balázs: *Teleki Pál antiszemitizmusáról*; Lévai Júlia: *Lépések egy oldalösvényről*; Babarczy Eszter: *Zsidók pedig vannak*; Gyáni Gábor: *Trianon versus holokauszt*; Ungváry Krisztián: *Horthy megítéléséről*; György Péter: *Trianon és holokauszt – a múlt jövője*; Tatár György: *Funkcionális antiszemitizmus*; Laczó Ferenc: *Összefonódó történetek*; Karsai László: *Antiszemiták, holokauszt, történelemhamisítók*; Kovács M. Mária: *Horthy megítéléséről*; Gerő András: *Kommentárok és megfontolások egy diskurzushoz*; Szakály Sándor: *Tatár György pontatlanságaihoz*; Bojtár Endre: *Viszonzválasz*; Szále László: *A megértés felé*; Kovács Éva: *Időzített történelmek*; Jeszenszky Géza: *A vészidőszak mint kettős tragédia*; Molnár Judit: *Számít-e, hogy volt emberséges csendőr is?* Kőbányai János: *Ami a halottnak is fáj*).

Kőbányai János vette magának a fáradságot (*Ami a halottnak is fáj*, *ÉS*, 2012/42., okt. 19.), és kiszámolta, hogy a holokauszt (valójában: 1937, hiszen '36 után '48-ig már nem volt nyári olimpia) előtt szerzett magyar olimpiai érmek számában a magyar vagy – szerinte? – magyarországi zsidóság 40 százalékos „felülreprezentáltsága” mutatható ki. Ha nem ő számolta ki, úgy is jó, bár sokat nem mond: 6 százaléknyi lakosságarány, 8 százalékot meghaladó éremtömeg. Tudomásom szerint volt az akkori hitközségnek is egy röpirata a magyar zsidóság érdemeiről, válaszként az első zsidótörvényre. Volna ugyan egy tucat megjegyzésem, de spórolok. Pro primo: az efféle számolgatás jó játék, kivált akkor, ha mondjuk az ember a svábok, a cseh, a szlovák és a román származásúak/gyökerűek reprezentáltságát is kiszámolja, miért is ne? (Volna értelme. Például minden Novák családnevű magyar tősgyökeres magyarnak gondolja magát, holott Csehországban minden második embert Nováknak hívnak. Az melleleg érdekes, hogy a magyar uralkodó osztályok által a Monarchiában elnyomott, asszimilálatlan nemzeti kisebbségek egyáltalán nem akarták a „magyar hírnevet” sportteljesítményekkel öregbíteni, miközben az asszimilált zsidóság annál inkább.) Pro secundo: ha a magyar zsidóság „felülreprezentált” volt, akkor a magyarországi magyarság (idiotizmus, tudom) – logikailag, értelemszerűen – „alulreprezentált”, mert a zsidók csak tőle vehették el a helyet; ezt idejében orvosolni kellett volna. De hogyan? Olimpiai bajnokokat nem lehet kinevezni. Pro tertio: én Kőbányai kolléga nevében nemigen játszadoznék a felül- vagy alulreprezentáltság fogalmaival, mert éppenséggel a numerus clausus a zsidók bizonyos értelmiségi pályákon (ügyvédek, orvosok) tapasztalható „felülreprezentáltságával” indokolták, egyszerűen veszedelmes vállalkozás ez.

Ha Kőbányai kolléga szerint – aki utálja a „származás” szót, tehát aki zsidó, az legyen egyszerűen zsidó – az olimpiai érmet szerző magyar sportolók esetében *nem maradhat említetlen* a zsidó mivoltuk. Merthogy, gondolja ő, különböztek és különböznek. Éspedig olyképpen, hogy a zsidó „entitáshoz” való tartozásuk (akár a mára is átvetítve) eleve „többleterő-kifejtésre” sarkallta őket. Ez a tétel nyilván megállná a helyét, ha egy olimpiai arany sorsa a „többleterő-kifejtésen”, a sokszorosan mitizált „én, mert zsidó vagyok, majd megmutatom nekik!” tételen múlna. Nem, kedves kolléga, az a bizonyos érem sajnálatos módon az átlagot messze meghaladó *tehetségen* múltott alapvetően. (Kitartáson is, jó edzőn is persze.) Hajós Alfréd nem azért volt fürgébb a vízben, Petschauer Attila kezében nem azért állt jobban a kard, Kárpáti Károly nem azért volt a legjobb a birkózószőnyegen, mert zsidó voltát akarta volna kompenzálni riválisaival szemben,

hanem mert tehetségesebb volt a társainál – kik az adott olimpiai összefüggésben egyébként mind külföldiek (nem magyarok) voltak. Ugye nem kell olyan triviákkal élnem, hogy a labdarúgó Braun Csibi jobb lábának meg a származásának bármi köze lett volna egymáshoz, amiképp (a vélhetően cseh elődökre visszatekintő) Kohut Vili bal lábának se? Vagy korunkhoz közelebb: gondolja, Kőbányai kolléga, hogy Mónalstván öttusázó azért lett olimpiai bajnok és sokszoros világbajnok, mert a zsidó mamája többleterő-kifejtésre sarkallta? Ha ez igaz, akkor Aranycsapat-béli társát, Balczó Andrást az antiszemitizmusa ruházta fel többleterővel.

Írhatnék valami vidámat is ennek a magánvéleménynek a végére, de nem írok, mert ki kell mondanom: mindig is utáltam azokat a listákat, könyveket, almanachokat, ahol magánszorgalmú kutyák egybegyűjtötték az eminens zsidó – sok esetben általuk csak ilyennek gondolt – sportolók nevét, s a szerzők elkezdtek hivalkodni azzal, hogy lám, lám Mark Spitz, meg... Nem folytatom, a sor irdatlanul hosszú. Mintha a zsidók orvosi úton lettek volna eltiltva a sikeres sportolástól. A „lám, lám” idővel olyan összefüggésben is elhangzott, hogy a feketék, isten bocsássa meg nekik, tudnak teniszezni (Arthur Ashe) meg golfozni (Tiger Woods), ki gondolta volna róluk? (Mellesleg: ki gondolta volna a zsidókról, hogy épp azon a területen lesznek közirigység tárgyai – földművelés, katonáskodás – ahol az „alkalmatlanságuk” előítéletesen közhelyes viccek ezreit szülte.) Az ilyen „sportzsidózásban” benne van, sajnos, az a bizonyos „ki gondolta volna”? De én, Kőbányaival ellentétben, nem mesélnék a felnövekvő generációknak arról, nem tanítanám őket arra, hogy Hajós Alfréd meg Kárpáti Károly meg Elek Ilona (meg, meg, meg..) „zsidó” volt. (Önző vagyok: engem se tanítottak, nem is sejtettem.) Még akkor se, ha Petschauer Attila tragikus sorsa (lásd még Szabó Istvánfilmjét) elválaszthatatlan a zsidó mivolttól. Viszont: ha az élők közül bárki akarja, mondja el. Mondja el Székely Éva. Szője bele az életrajzába bárki. Papát, mamát, nagymamát. Mondja például az ötszörös olimpiai bajnok Keleti Ágnes, hogy nem érzi Magyarországot a hazájának. Lelke rajta, 56 éve Izraelben él. De ha akarja, ha nem gondolja fontosnak, dramaturgiaiilag jelentősnek, életre szólónak, minden mást befolyásolónak stb., akkor hallgassa el. Akkor érezze úgy, hogy ő magyarnak született, az is maradt, minden identitászavar, kettős és vegyes tudat, hovatartozási inger nélkül. Nevezze magát magyar zsidónak, zsidó magyarnak vagy egyszerűen magyarnak, nekem tökmindegy. De semmi szín alatt ne hallgasson „Kőbire” (bocs, a papa nevét kölcsönöztem ki), aki kategorikus imperatívussá tenné az „entitáshoz” tartozás megvallását, illetve ennek irodalmi-művészeti említését, ábrázolását. – Miről mesélnék tehát? Nagyszerű *magyar* sportolókról, *nemzetünk* büszkeségeiről. Legfeljebb beleszóném a mesémbé, hogy mivel a magyar uralkodó osztályok meg a magyar dzsentrik megvetették a versenysportot, helyettük a feltörekvő *magyar polgárság* végezte el ezt az úttörő munkát, mert más nem végezhetette el. Példa: sok minden egyéb mellett jómódú zsidók és (talán kevésbé) jómódú ferencvárosi svábok akaratából született meg az MTK és az FTC: mindkettő alaposan „*felülreprezentáltak*” – ha akarom, idegennek – számított annak idején a nem zsidó és nem sváb, viszont önmagát büszkén „*ősmagyarnak*” tekintő elithez képest.